

Swjećenje (konsekracija) noweje farskeje cyrkwe w Radworju.

Njezapomnity dzeń za Radworsku wosadu bě njedźela 15. nowembra t. l., na kotrejž bu tudomna nowa farska cyrkej swjatočnje swjećena Wulkotne a napinace drje běchu přihoty na tónle dzeń, ale hdyž so wšitko derje poradzi, so tež próca a wobćežnosť rad zabudže. Wysoko z wěže zmahowachu so wjesele chorhoje w sakskich, lužiskich a bamžowych barbach. Krasnje bě wupyšena městnosť před hłownymi wrotami a wokoło cyrkwe. Wulke čestne wrota, kajkež drje Radwor hišće twari njeje, tworjachu zastup na cyrkwinu městnosť, wulka syła wysokich štomow, ; rjanymi pletwami wob. witych a zasy z girlandami zjednočenych wobdawaše wulkotny dom Boži. Z wjerška kóždeho štoma zmahowaše so jedna z chorhojow, kotrež buchu wot wšelakich dobroćelow k tomu poskićene. Mnohosć šmrěčkow tworješe wulki zeleny wěnc wokoło cyrkwe. Wšitke tele džěta běchu wosadne gmejny mjez sobu rozdźěliłe a derje wuwjedle pod nawjedowanjom předstojićerjow, jim budž z tutym zjawny džak wuprajeny. Tola jedna bě zapomniła tele čestne džěto, tohodla na mjezy wsy čestne wrota podarmo pytachmy, hdžež so najdosťojniši knjez biskop powita, kotryž rano w 8 hodźinach na swjatočný skutk z Budyšina přijědže, přewodžany wot knjeza šolastika Łuščanskeho a knjezow: propsta P. Wencla z Marinoho Doła, superiora Fišera z Drježdžan, kanonika Skale a seminarskeho direktora Löbmana z Budyšina. Tež mnozy druzy knježa duchowni běchu dobroćiwje na pomoc přišli, saž kanonikus a farar Wernař z Chróscic, farar Bjedrich z Ralbic, farar Krause z Kulowa, farar Kral z Dubna, a farar Kaiser z Plawena. Knjez farar Žur powita knjeza biskopa, pokazujo na wulku radosć wosady, kotruž chce hnadny knjez na tymle dnju wudospońić a na wulkotny a wažny skutk, kotryž chce dobroćiwje dokonjeć. Na to čehnješe čah do stareje cyrkwe jěcharjo, kotřiž běchu hnadneho knjeza na mjezach wosady powitali a přijeli, zasy přěni, za nimi wojske towarstwo a katolska Bjesada, wobě ; rjanymi chorhojemi, na to šulske džěci a wulka črjoda wulkich a małych družkow (hromadže na 80), duchowni z knjezom biskopom a wulka syła wosadnych. Wjesele přewodžachu nowe zwony tak swjatočnje čah ze swojimi nadobnymi hłosami posledni króc do stareje cyrkwe, kotraž běše so tež hišće posledni króc trochu wupyšiła. Tu namakachu so powostanki (relikwije) swjatych martrarjow, kotrež mějachu so do wulkeho wołtarja noweje cyrkwe zapołožiť Před nimi wuspěwa duchownstwo 7 pokutnych psalmow a potom poda so čah k nowej, swjećomnej cyrkwi.

Prěni puć našeho najdosťojnišeho knjeza biskopa, hdyž k nam do Radworja přińdže, k poswjećenju noweje cyrkwe, bě do dotalneho domu Božeho, do našeje pokorneje stareje cyrkwe a tam wuspěwa so před powostankami swjatych martrarjow 7 pokutnych psalmow. A mjez tym hotowaše so naš wyši pastyr na krasny skutk swojeje pońmocy, z kotrejž wón Bohu mjez čłowjekami wobydlenja přihotować zamóže, wón so hotowaše na wulkotny skutk. z tym, zo tež zwonkowne znamjenja swojeje biskopskeje hódnoty na so wza, zo so biskopsku drastu woblēkaše. Z kóždym kruchom biskopskeje drasty jewješe so nam bóle a bóle jako naměstnik Chrystusowy, a hdyž so jemu skónčnje mitra na hłowu staji a pastyrski kij do ruki poda, přińdže ći kaž same wot so na jazyk slowo: „Ecee sacerdos magnus“, Hlejće, wyšeho měšnika, hlejće dobreho pastyrja. A nětk wjedžeše

naš dobry pastyr, přewodžany wot swojich podpastyrjow, duchownych, stadło pobožnych wěriwych, do cyrkwy. Ale prjedy hač móžachu zastupić dyrbyeše so dom Boži wot wonka a z džěla tež znutřka poswjećić tři króc cyrkej wobchodźiwiši ju ze swjećenej wodu krjepjo zakłapa biskop z biskopskim kijom do hłownych duri, a hdyž třěći króc zakłapa, wotewrichu so durje a swjaty křiž z pastyrskim kijom na próh sčiniwiši zastupi knjez biskop z přewodžacyimi měšnikami do noweje swjatnicy.

Mjez tym hač so nětko nutřka cyrkej swjećeše a dale a bóle so pře wobroćeše do domu Božeho, modlachu so syły pobožneho luda, před cyrkwu zhromadzeni, kaž Israelitojo w předdworach templa, zo by z tutoho domu Božeho wuchadźała hnada a žohnowanje na cyłu wosadu. A čím bóle wětrik do nich duješe, a jim ruce a noze wozybachu, čím bóle so jich wutroba horješe, a nutrniše modlitwy stupachu k njebju. A njebjo da so naprosyć; přetož, štož pyta, namaka, štož prosy dóstanje, štož kłapa tomu so wotewri. A tež jim wotewrichu so skónčnje cyrkwine durje; tež woni smědžachu zastupić do toho domu, do kotrehož kóždeho wěrneho křesćana wutroba čehnje.

Hdyž bě přeni džěl nutřkowneho swjećenja dokonjany, přińdže k biskop z duchownymi po swj. relikwije, kotrež běchu so mjez tym na městno před noweje cyrkwu přenjesle, zo njeby procesion hišće jónu trjebať do zdaleneje stareje cyrkwy hić w tajkej zymje a wětriku a dokelž hižo swjaty skutk tež tak jara dołho traješe. Po pochadženju a krótkej modlitwy njesechu so swj. relikwije jedyn króc wokoło cyrkwy a potom hakle do domu Božeho, zo bychy tu na kašću sluba noweho zakonja, na wołtarju, wotpočowale, kaž jandželej, kotraž w židowskim templu na kašću sluba klečešaj. Tu zastupi tež lud sobu do cyrkwy. Nětk móžeše tež naša wosada sama swědk być kak so skutk jeje rukow, jeje prócy a potu jeje woporow a žadosćow služby bojeje přepoda, služby křižowaneho Zbóžnika z tym, zo knjez biskop wot ławki k ławce chodžeše, zo by žalbowal dwanaće křižow na scénach, kotrež maja wěčny pomnik poswjećenja wostać.

Hdyž bě tak skutk dokonjať, ke kotremuž bě k nam přišoť, hdyž bě přez štyri hodźiny žohnował a so modli, džěše hišće horje na kalwarsku horu noweho zakonja, stupi k wołtarjej, zo by ze swjatym woporom skutk krónował A hdyž bě ewangelium, wjesoła powěsć, swjatočnje wuspěwana, njeda sebi najdostojniši knjez wzać, zo by tule składnosć wužiť a swjedzeń překrasniť z někotrymi słowami. Z krótka wopomni stawizny cyłeho twara, spominaše na to, što je wšo naš knjez farar za cyrkej činiť, a džakowaše so tu z města Božeho přitomnemu patronatskemu knjejstwu za krasne twarske městno, chwaleše wosadu, kotraž so njebě žanych woporow stróžiła, ale kaž ta chuda wudowa we swjatym scénju swój posledni kroš rad-lubje do cyrkwy dała, a skónčnje wupraji swój džak tež tym, kotřiž běchu tónle dom Boži k Božej a swojej samsnej česći w tak krótkim času tak krasnje wuwjedli Wšěm tym a wšitkim dobroćelam cyrkwy slubi džakne wopom-njeće při božej mši, w kotrej nětk pokračowaše Na njej spěwaše Radworske spěwarske towarstwo missu pod nawjedowanjom swojeju knjezow wučerjow Šoťy a Słodenka, jara wustojnje.

Cyły swjedzeń skónči so z Te Deum, z chwalbnym kěrlušom „Tebje my Boha chwalimy“. A Radworska wosada zanjese čím horliwišo tónle chwalbny kěrluš, dokelž móžeše džensa snadź po wjele stow lětach přeni króc swjećić woju kermušu jako woprawdźite wopomnjeće cyrkwy. — Popoždnu na nyšporje měješe kanonikus Skala serbske přědowanje.

Hdyž pak budže wosada zaso lětne wopomnjeće poswjećenja cyrkwy swječić, hdyž změje zaso kermušu, njech wona ženje při tom njezabudže na toho, kotryž Radworskej cyrkwi njeje jenož bohate pjenježne wopory přinjest ale tež swoju strowotu wažił z tym, zo je w tak njeluboznym nazymskim času nam cyrkej z tajkej prócu swjeći njech njezabudže na našeho najdostojnišeho knjeza biskopa dr. theol. Ludwika Wahla.

Přispomnić chcemy, zo běchu mjez čestnymi hosćemi tež přitomni: dvě hrabincy z Einsiedel nad Radworjom (patronatske knjejstwo), hrabinka Monika Stolberg-Stolberg nad Worklecamy, wokrjesny hejtman v. Bosse, hamtski hejtman dr. Hempel, tajny twarski radźićel Giese, ryčerkubler Gießner z Boranec a architekt v. Mayenburg. Wězo prjedy hač budže cyrkej cyle dohotowjena, budže so hišće někotry čas minyć a dlěje drje hišće, prjedy hač budže wšitko zapłaćene. Tola dyrbi so woporniwość našich katolskich Serbow jara připóznać, wosebje tola hewak nic bohateje Radworskeje wosady. Wězo bychu-li hriwny abo marki tolerje byle, by tež trochu hinak a lěpje było, kaž bě so w tym nastupanju dopisowar „Serb. skich Nowin“ před dwěmaj njedželomaj zaličił a přehladał, kiž tam pisaše wo + Wórši Wobzynej, zo je 18,000 hr. dała, woprawdže pak 6000 hr. (kotrež drje je dopisowar za tolerje ličił), a nimale podobnje pola + Madleny Jakubašoweje. — Tuž nochcyli katolscy Serbja hišće zabyć na tónle dom Maćerje Božeje a za jeho wotpłaćenje tež hišće dale ze składnosću swój pjenježk woprować. Wšitkim pak, kotřiž su dotal za njón tak mnoho woprowali, wupraji so z tutym najwutrobníše: „Zapłać Bóh tón Knjez-“.

(Deleka přěni džěl originalneho nastawka)

Šwjeczenjo (konsekracija) noweje farsteje cyrkwy w Radworju.

Rjezapomnity džen za Radworstu wosadu bě njedžela 15. novembra t. l., na kotrejž bu tudomna nowa farsta cyrkej šwjatocnje šwjeczena. Wulcotne a napinace drje běchu pšichoty na tónle džen, ale hdyž so wšitko derje poradži, so tež próca a wobcežnosć rad zabudže. Wysoke z wěže zmahowachu so wjele forhowje w fajtich, lužiskich a bamžowych barbach. Krasnje bě wupyšchena městnosć pšed hłownymi wrotami a wokoło cyrkwy. Wulke čestne wrota, fajtke drje Radwor hišće twarił njeje, tworjachu zastup na cyrkwinu městnosć, wulka hyla wysokich štomow, z rjanymi pletwami wobwitych a zasty z girlandami zjednocenych, wobdawasche wulcotny dom Boži. Z wječřka kóždoho štoma zmahowasche so jena z forhowi, kotrejž buchu wot wšelakich dobroćelow k tomu posćicene. Mnohojć šmrěčkow tworjesche wulki zeleny wěnc wokoło cyrkwy. Wšitke tele džela běchu wosadne gmejny mjez sobu rozdželiše a derje wuwjedle pod namjedowanjom pšedstojiczerjow, jim budž z tutym zjawny džaf wuprajeny. Toła jena bě zapomniła tele čestne dželo, tohodla na mjezy wny čestne wrota podarmo pytachmy, hdyž so najdosťojnišči knjez biskop powita, kotryž rano w 8 hodžinach na šwjatocny štut z Budyščina pšijedže, pšewodžany wot knjeza školastika Łusćanskoho a knjezow: propsta P. Wencla z Marinoho Doła, superiora Fijčera z Drježdjan, kanonika Skale a seminarsoho direktora Löbmanna z Budyščina. Tež mnozy družby knjeza duchowni běchu dobroćinje na pomoc pšichli, faž kanonik a farať Wernať z Khróscic, farať Bjedřich z Kralbic, farať Krausje z Kulowa, farať Kral z Dubna, a farať Kaiser z Plawna. Knjez farať Zur powita knjeza biskopa, pokazujo na wulku radość wosady, kotruž chce hnadny knjez na tymle dnju wudošpołnić a na

wulcotny a wažny štut, kotryž chce dobroćinje dokonjeć. Na to čehnjesche čah do stareje cyrkwy. Zěcharjo, kotřiž běchu hnadnoho knjeza na mjezach wosady powitali a pšijeli, zasty přeni, za nimi wojeřske towarstwo a katolska Bjedřada, wobě z rjanymi forhjemami, na to škulke džeczi a wulka čyrjoda wulkih a małych družtow (hromadže na 80), duchowni z knjezom biskopom a wulka hyla wosadnych. Wjele pšewodžachu nowe žiwoty tak šwjatocny čah ze swojimi nadobnymi hłosami posledni króc do stareje cyrkwy, kotraž běsche so tež hišće posledni króc trochu wupyščila. Tu namakachu so powoštanti (reliquie) šwjatych martrajow, kotrejž mējachu so do wulkeho woštarta noweje cyrkwy zapołožic. Pšed nimi wuspěwa duchownstwo 7 pokutnych psalmow a potom poda so čah k nowej, šwjecomnej cyrkwi.

(Škónčenje pšichodnje.)